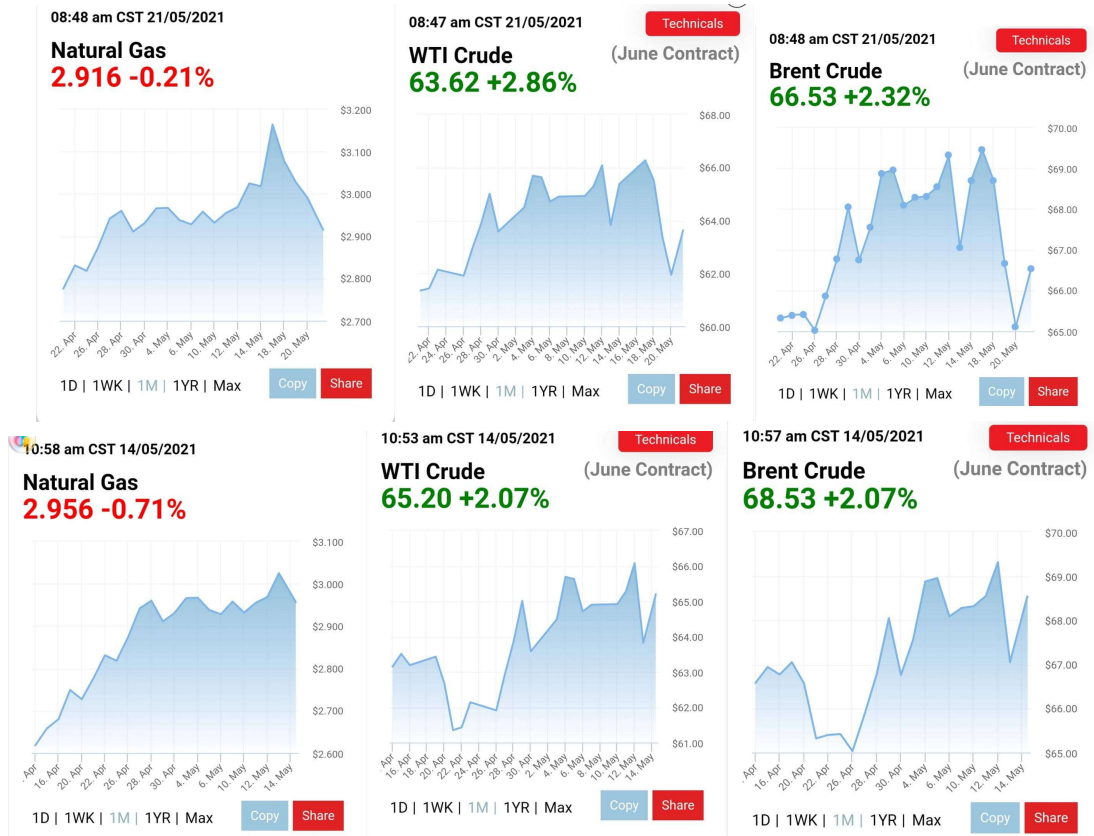

پایش بازار

پویایی های بازار

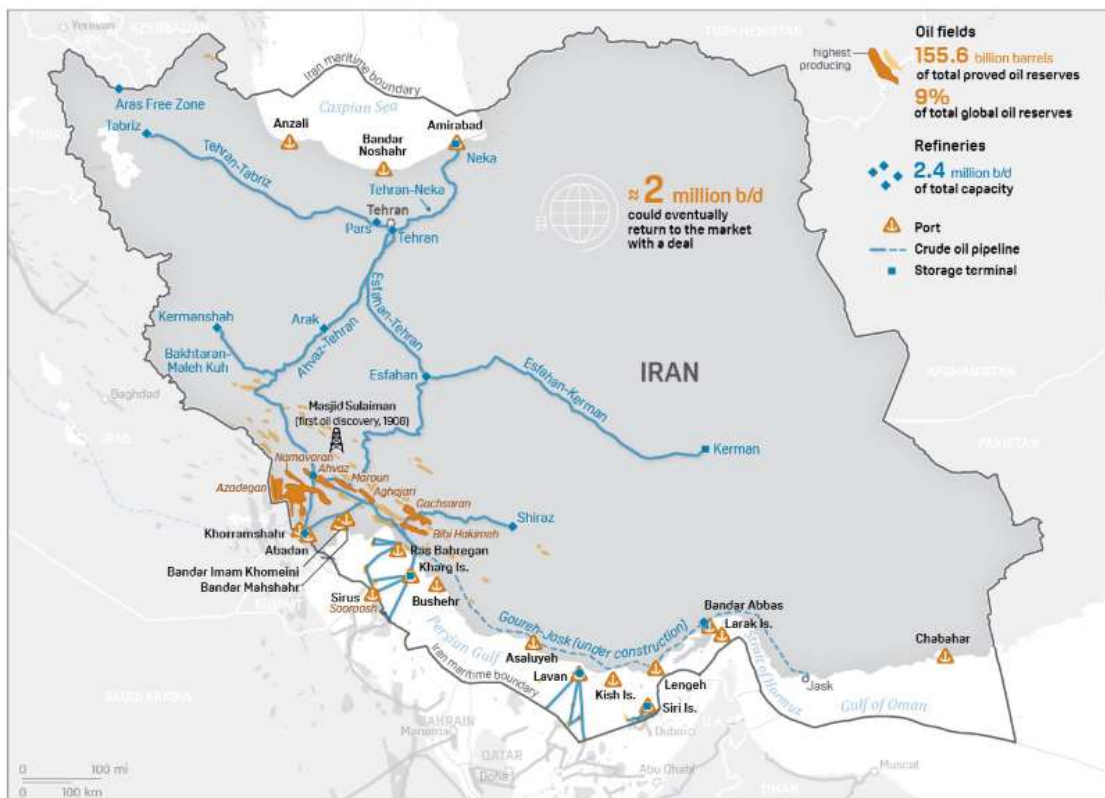
۱- قیمت نفت در مسیر سراسیبی قرار دارد. از ماه مارس اولین بار قیمت ها به کمتر از ۶۵ دلار هر بشکه نزول کرد. در روز جمعه مجددا قیمت نفت کمی بالا رفته و نفت برنت تحویل ماه ژوئن در بازار بورس لندن به قیمت ۶۶.۵۳ دلار هر بشکه بفروش رسید. علت پایینآمدن قیمت نفت می تواند پیشرفت در مذاکرات وین مابین ایران و دیگر کشورهای تایید کننده توافق برجام باشد. در صورت برداشته شدن تحریم های آمریکا علیه نفت ایران، عرضه نفت می تواند از تقاضا پیشی بگیرد. قیمت نفت وست تگزاس اینترمدیت نیز در باز کاشینگ برای تحویل ماه ژوئن به ۶۳.۶۲ دلار هر بشکه رسید. قیمت گاز طبیعی در بازار هنری هاب از ۳ دلار پایین آمده و به ۲.۹۱۶ دلار هر میلیون بی تی یو رسید.

۱- آژانس بین‌المللی انرژی می‌گوید بدون اتخاذ تدابیر قاطع دست یافتن به هدف کربن صفر در سال ۲۰۵۰ امکان‌پذیر نیست. کارشناسان این آژانس خواستار یک تحول بی‌سابقه و هرچه سریع‌تر در حوزه تولید انرژی شده‌اند. بگزارش رادیو آلمان، روزنامه هندلزبلات به نقل از این کارشناسان نوشت ضروری است شیوه‌های تولید انرژی، حمل و نقل و استفاده از آن در سراسر جهان به طور اساسی دچار تحول شود. یکی از محورهای اصلی توصیه‌هایی که آژانس بین‌المللی انرژی ارائه کرده توقف سرمایه‌گذاری جدید در حوزه استخراج نفت، گاز، و زغال سنگ از همین امروز است. فاتح بیروول، رئیس آژانس بین‌المللی انرژی روز سه‌شنبه و هنگام ارائه تازه‌ترین گزارش کارشناسان این نهاد آن را یک نقطه عطف خواند. چیزی که به نظر من در تضاد با نظرات گذشته بیروول است. دو ماه قبل بیروول گفته بود که باید همه جهان کمک کنند تا سرمایه و خدمات لازم به کشورهای با اقتصاد نوظهور از جمله هند سرازیر شود تا دسترسی به انرژی تسهیل گردد. کارشناسان IEA در عین حال مسیر رسیدن به اهداف اقلیمی را ساده ارزیابی نمی‌کنند و معتقدند دست‌کم لازم است فعالیت نیروگاه‌های کم‌بازده زغال سنگی تا سال ۲۰۳۰ متوقف شده و نیروگاه‌هایی که قرار است تا ۲۰۴۰ به فعالیت ادامه دهند بهینه‌سازی شوند. آنها اعتقاد دارند لازم است سیاست‌هایی در دستور کار قرار گیرد که مطابق آنها فروش خودروهای جدید با سوخت فسیلی تا سال ۲۰۳۵ متوقف شود. توصیه‌ها و پیشنهادها آژانس انرژی می‌تواند فشار بر شرکت‌های نفتی را افزایش دهد، گرچه اغلب آنها افزایش سرمایه‌گذاری در حوزه تولید انرژی‌های تجدیدپذیر و یافتن بازارهای جدید را در دستور کار دارند. کارشناسان IEA برآورد می‌کنند مصرف جهانی نفت و گاز در سال ۲۰۱۹ به بالاترین سطح رسیده (پیک نفتی) و این میزان مصرف تکرار نخواهد شد. سال ۲۰۲۰ به خاطر شیوع کرونا تقاضای جهانی برای نفت و گاز به شدت کاهش یافت. در ماه‌های اخیر میزان مصرف انرژی دوباره رو به افزایش گذاشته است. با این همه آژانس بین‌المللی انرژی پیش‌بینی می‌کند در سال ۲۰۳۰ تقاضا برای نفت و گاز ۱۸ درصد کمتر از سال ۲۰۲۰ باشد و این میزان کاهش در ۲۰۵۰ به سه چهارم برسد. همچنین کاهش تقاضا به سقوط بهای نفت در بازارهای جهانی منجر خواهد شد. کارشناسان برآورد می‌کنند بهای هر بشکه نفت برنت دریای شمال سال ۲۰۳۰ به ۳۵ دلار کاهش یابد. بهای هر بشکه نفت خام در حال حاضر حدود ۷۰ دلار است و اگر پیش‌بینی کارشناسان درست باشد یک دهه دیگر به نصف کاهش می‌یابد. همچنین برآورد می‌شود مصرف گاز نیز تا یک دهه دیگر به نقطه اوج خود رسیده (پیک گازی) و تقاضا رو به کاهش بگذارد. ژاپن و استرالیا در برابر گزارش اخیر آژانس بین‌المللی انرژی عکس‌العمل نشان داده و درخواست آژانس برای به صفر رساندن سرمایه‌گذاری در بخش انرژی فسیلی را مورد نکوهش قرار داده و آن را ساده لوحانه خواندند. به عقیده ژاپن روش‌هایی برای کاهش مصرف حامل‌های انرژی بغیر از منع سرمایه‌گذاری هم می‌تواند مورد توجه قرار گیرد. از جمله سیاست‌گذاری

برای بهتر استفاده کردن از انرژی و همچنین توجه به امنیت انرژی ژاپن که مهمترین نیروی پیشران آن عرضه مداوم و بلاانقطاع نفت و گاز برای واردات به ژاپن است. دبیرخانه اوپک نیز گزارش اخیر آژانس را باعث بی ثباتی در بازار انرژی خواند، اگر سرمایه گذاران بخواهند از آن تبعیت نمایند. بنابر نظر اوپک برای رسیدن به توسعه پایدار در سطح جهانی نیاز به پشتیبانی و معاضدت با کشورهای در حال توسعه برای استفاده بیشتر از انرژی و کمتر کردن فقر انرژی کاملاً مشهود است. بنابراین سرمایه گذاری در حامل های انرژی فسیلی، مورد نیاز کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه یافته است.

۲- با پیشرفت در مذاکرات وین مربوط به کمیسیون برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)، وضعیت صنایع نفت و گاز ایران و تاثیر آن بر بازار انرژی جهانی مورد بحث قرار گرفته است. شرکت اس اند پی گلوبال ناشر نشریه با اهمیت پلاتس در بازار انرژی عقیده دارد که اگر مذاکرات وین به نتیجه برسد، یکی از پیامدهای آن لغو تحریم های ایالات متحده علیه صنعت نفت ایران خواهد بود. در این صورت احتمالاً تولید نفت ایران به دو برابر خواهد رسید. هر چند که در این راه مشکلاتی نیز وجود دارد. یکی از مشکلات عمر چاههای نفتی متعارف ایران است که عمدتاً از قله نفتی خود گذر کرده اند. پس نیاز به مطالعه، اکتشاف، و مشخص نمودن حوزه های نفتی جدید برای توسعه می باشد. نکته دوم هزینه انتقال نفت خام از ترمینال نفتی خارک در شمال خلیج فارس قرار داشته که هزینه حمل و نقل و بیمه نفتکشها نسبت به دیگر نقاط جهان بیشتر است. در این زمینه خط لوله انتقال نفت خام گوره به جاسک می تواند تا اندازه ای از هزینه های خریداران نفت ایران بکاهد. تا قبل از بیرون رفتن آمریکا از برجام در ۲۰۱۸ ایران ۴.۸ میلیون بشکه نفت خام و میعانات گازی تولید می نمود. برداشته شدن تحریم از ایران می تواند بر روی بازارهای جهانی در سه ماهه چهارم ۲۰۲۱ تاثیر داشته باشد. تولید نفت خام ایران در ماه آوریل ۲۰۲۱ با افزایش ۷۳ هزار بشکه ای به ۲ میلیون و ۳۹۳ هزار بشکه رسید و ایران در جایگاه چهارمین تولیدکننده اوپک قرار گرفت. با توجه به حرکت کند راه اندازی مجدد تولید از حوزه های نفتی پیش بینی پلاتس آن است که ایران در ماه دسامبر می تواند حداکثر ۸۵۰ هزار بشکه در روز به تولید خود اضافه کند تا مجموع تولیدش ۳.۵۵ میلیون بشکه در روز برسد. در ۲۰۲۲ ایران می تواند تا مرز ۴.۵ میلیون بشکه در روز نیز برسد. با توجه به مصرف داخلی پالایشگاه های ایران که در حدود ۲.۱ میلیون بشکه در روز است، صادرات ایران در بازه ای مابین ۱.۵ تا ۲.۴ میلیون بشکه در روز می تواند قرار گیرد. در همین حال بگزارش شرکت سرمایه گذاری ING پالایشگاه های هندی تمایل خود را به خرید نفت ایران اعلام کرده اند. هند بر خلاف ایران که در ۲۴ سال اخیر سیاست نفتی خود را بر عدم توسعه پالایشگاه بنا نهاده بود، اکنون دارای شبکه وسیعی از پالایشگاه های کوچک و بزرگ است. در ماه آوریل پالایشگاه های هند مقدار ۴.۴۶ میلیون بشکه نفت در روز برای تصفیه وارد هند کرده اند. این مقدار ۱۰ درصد نسبت به سال قبل در همین ماه رشد نشان میدهد. این در حالیست که بیماری کووید-۱۹ در هند همچنان تلفات بیشتری می گیرد.

۳- به گزارش خبرگزاری خبرآنلاین، گزارش ماه مه اوپک نشان می‌دهد ۱۳ عضو این سازمان براساس گزارش منابع ثانویه در ماه آوریل ۲۵ میلیون و ۵۷ هزار بشکه نفت خام تولید کردند که ۲۶ هزار بشکه بیشتر از ۲۵ میلیون و ۵۷ هزار بشکه ماه مارس است. بر اساس گزارش ماه مه اوپک پس از عربستان با تولید روزانه ۸ میلیون و ۱۳۲ هزار بشکه، عراق با تولید روزانه ۳ میلیون و ۹۲۰ هزار بشکه و امارات با تولید روزانه ۲ میلیون و ۶۱۴ هزار بشکه ایران در جایگاه چهارمین تولیدکننده این سازمان قرار گرفته است. تولید نفت خام ونزوئلا و لیبی در ماه آوریل به ترتیب ۸۱ هزار و ۶۷ هزار بشکه در روز کاهش یافت که بیشترین کاهش تولید در بین اعضا بوده است. نمودار زیر از پلاتس وضعیت ایران و آینده آن را در بخش نفت نشان می‌دهد.

۴- اوپک در گزارش ماه مه خود تقاضای جهانی نفت برای سال ۲۰۲۱ را ۹۶ میلیون و ۴۶۰ هزار بشکه در روز اعلام کرد که ۵ میلیون و ۹۵۰ هزار بشکه معادل ۶.۵۸ درصد بیشتر از سال ۲۰۲۰ است. خوش‌بینی اوپک به بهبود تقاضا با وجود هشدار نسبت به ابهام‌های قابل توجه مربوط به شیوع ویروس همه‌گیر کرونا و نگرانی نسبت به بحران کووید-۱۹ در هند و تأثیر منفی آن بر قیمت‌های نفت حفظ شده است. اوپک تقاضای جهانی نفت برای سه ماه نخست تا چهارم را به ترتیب ۹۳ میلیون و ۲۹۰ هزار بشکه در روز، ۹۴ میلیون و ۷۹۰ هزار بشکه در روز، ۹۷ میلیون و ۹۰ هزار بشکه در روز و ۹۹

میلیون و ۷۴۰ هزار بشکه در روز پیش‌بینی کرده است. اوپک و متحدانش در نشست ماه آوریل موافقت کردند تولید روزانه نفت را در ماه‌های مه، ژوئن و ژوئیه به ترتیب ۳۵۰ هزار بشکه، ۳۵۰ هزار بشکه و ۴۵۰ هزار بشکه افزایش دهند و عربستان نیز تا ماه ژوئیه کاهش داوطلبانه یک میلیون بشکه‌ای خود را وارد بازار کند.

۵- دولت بایدن در آمریکاتصمیم گرفت تا تحریم‌های وضع شده در دوره ریاست جمهوری ترامپ در مورد خط لوله نوردستریم ۲ را لغو کند. در پس از تحریم آمریکا علیه شرکت‌های آلمانی و سوئیسی، ساخت آخرین قطعه نوردستریم ۲ به تعویق افتاد. این خط لوله که گاز شبه جزیره یامال و حوزه گازی اشتوکمان روسیه را به سنت پترزبورگ و از طریق بستر دریای بالتیک به آلمان صادر می‌کند، در حالیکه ۹۵ درصد ساخت به اتمام رسیده، در آخرین بخش از ساخت آن مورد تحریم دولت آمریکا قرار گرفت. رهبری ساخت این خط با شرکت روسی گازپروم است. شرکت مدیریت ریسک DNV GL که یک شرکت نروژی است، می‌گوید که کار خود بر روی ارزیابی خط لوله نوردستریم ۲ را به دلیل نگرانی از تحریم آمریکا متوقف کرده بود. آمریکا علاوه بر شرکت‌های سازنده خط و یا تهیه کننده مواد اولیه و یا ساخته شده برای خط، شرکت‌های تهیه کننده خدمات و یا امکانات برای ارتقای کشتی‌هایی که وسائلی که در این خط استفاده کنند را نیز مشمول این تحریم قرار داده بود. قرار بود که ساخت خط لوله با هزینه‌ای به اندازه ۱۱.۲ میلیارد دلار در اواخر ۲۰۲۰ تمام شده و گاز صادراتی به آلمان و از آنجا به کشورهای همسایه تحویل گردد. حالا مقامات آلمانی امیدوارند که با تغییرات در کاخ سفید این مشکل حل شده و تا تابستان ۲۰۲۱ این خط عملیاتی گردد. دولت بایدن در پس از سفر اروپایی آنتونی بلینکن به اروپا در صدد است تا روابط خود با اروپا و بخصوص آلمان را بهبود بخشد. بدون شک برداشتن تحریم‌ها چراغ سبزی به روسیه هم می‌تواند تلقی شود.

